

Bruksela, 13 września 2022 r.
(OR. en)

12351/22

JAI 1164
VISA 144
MIGR 252
COEST 646

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	13 września 2022 r.
Do:	Sekretariat Generalny Rady

Dotyczy:	KOMUNIKAT KOMISJI Zawierający wytyczne dotyczące ogólnych zasad wydawania wiz w odniesieniu do obywateli rosyjskich ubiegających się o wizę w następstwie decyzji Rady (UE) 2022/1500 z dnia 9 września 2022 r. w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy między Wspólnotą Europejską a Federacją Rosyjską o ułatwieniach w wydawaniu wiz obywatelom Unii Europejskiej i Federacji Rosyjskiej
----------	--

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2022) 6596 final.

Załącznik: C(2022) 6596 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 9.9.2022 r.
C(2022) 6596 final

KOMUNIKAT KOMISJI

**zawierający wytyczne dotyczące ogólnych zasad wydawania wiz w odniesieniu do
obywateli rosyjskich ubiegających się o wizę w następstwie decyzji Rady (UE) 2022/1500
z dnia 9 września 2022 r. w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy między
Wspólnotą Europejską a Federacją Rosyjską o ułatwieniach w wydawaniu wiz
obywatelom Unii Europejskiej i Federacji Rosyjskiej**

KOMUNIKAT KOMISJI

zawierający wytyczne dotyczące ogólnych zasad wydawania wiz w odniesieniu do obywateli rosyjskich ubiegających się o wizę w następstwie decyzji Rady (UE) 2022/1500 z dnia 9 września 2022 r. w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy między Wspólnotą Europejską a Federacją Rosyjską o ułatwieniach w wydawaniu wiz obywatelom Unii Europejskiej i Federacji Rosyjskiej

1. W dniu 9 września 2022 r. Rada przyjęła decyzję w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy między Wspólnotą Europejską a Federacją Rosyjską o ułatwieniach w wydawaniu wiz obywatelom Unii Europejskiej i Federacji Rosyjskiej (zwanej dalej „Umową”)¹. Decyzja Rady weszła w życie drugiego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i powiadomieniu Federacji Rosyjskiej. Decyzja ta zastępuje decyzję Rady (UE) 2022/333.
2. Decyzją Rady zawiesza się stosowanie wszystkich postanowień Umowy w odniesieniu do obywateli Federacji Rosyjskiej. Ułatwienia wizowe dla obywateli rosyjskich nie mają zastosowania do czasu zniesienia zawieszenia. W rezultacie do obywateli rosyjskich ubiegających się o wizy krótkoterminowe domyślnie zastosowanie będą miały ogólne zasady kodeksu wizowego².
3. Dania oraz państwa stowarzyszone w ramach Schengen – Norwegia, Islandia, Szwajcaria i Liechtenstein – posiadają dwustronne umowy o ułatwieniach wizowych z Rosją, które są powtórzeniem Umowy o ułatwieniach wizowych. Oczekuje się, że w następstwie decyzji Rady w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy o ułatwieniach wizowych Dania i państwa stowarzyszone zawieszają stosowanie swoich umów dwustronnych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi.
4. Ponadto, zważywszy na specyficzny kontekst, w jakim działają konsulaty państw członkowskich, a także biorąc pod uwagę ogólny kontekst niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy oraz potrzebę promowania zharmonizowanego podejścia do rozpatrywania wniosków wizowych w Rosji i wspólnych rozwiązań w obrębie strefy Schengen, właściwe i konieczne jest zapewnienie państwom członkowskim wytycznych dotyczących procedur i warunków wydawania wiz obywatelom rosyjskim ubiegającym się o wizę. Wytyczne te są niezbędne do zapewnienia spójności, jasności i przejrzystości podczas procedury wizowej dotyczącej obywateli Federacji Rosyjskiej w każdym urzędzie konsularnym.
5. Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy ma dalekosiężne skutki, m.in. zwiększenie ryzyka i zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego w UE. Konsulaty państw członkowskich zmagają się z większymi wyzwaniem podczas weryfikacji celu wyjazdów turystycznych niż w przypadku podróży w innych celach (np. wizyt rodzinnych), również ze względu na sytuację, w której niektóre państwa członkowskie stają w obliczu znaczącej redukcji personelu konsulatów w następstwie wydalenia wielu pracowników konsularnych i dyplomatycznych państw członkowskich przez władze rosyjskie. Istnieje ponadto realne ryzyko, że osoby twierdzące, iż wyjeżdżają w celach turystycznych, mogłyby rozpowszechniać propagandę popierającą rosyjską agresję wojskową przeciwko Ukrainie lub angażować się w inną działalność wywrotową na szkodę UE.

¹ Umowa między Wspólnotą Europejską a Federacją Rosyjską o ułatwieniach w wydawaniu wiz obywatelom Unii Europejskiej i Federacji Rosyjskiej (Dz.U. L 129 z 17.5.2007).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).

Jednocześnie UE musi pozostać otwarta na obywateli rosyjskich ubiegających się o wizę, którzy podróżują w istotnych celach, w tym w szczególności członków rodzin obywateli UE, dysydentów, niezależnych dziennikarzy i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Z tego względu w kontekście całkowitego zawieszenia Umowy o ułatwieniach wizowych Komisja zaleca, aby państwa członkowskie uwzględniały wymienione poniżej elementy podczas rozpatrywania wniosków o wizy krótkoterminowe składanych przez obywateli rosyjskich.

a) Właściwe państwo członkowskie i terytorialna właściwość konsulatów w odniesieniu do rozpatrywania wniosków wizowych

6. Państwa członkowskie powinny podejmować szczególne starania w celu zapewnienia, by przepisy kompetencyjne zawarte w art. 5 i 6 kodeksu wizowego były analizowane i prawidłowo stosowane w przypadku każdego wniosku wizowego. Wytyczne dotyczące ustalenia właściwego państwa członkowskiego zawarto w podręczniku wizowym I, część II, rozdział 1³. Jeżeli państwo członkowskie, które otrzymało wniosek wizowy, nie jest właściwe do zajęcia się nim, cały wniosek i wszystkie dokumenty uzupełniające oraz opłata wizowa powinny zostać zwrócone. Osobę ubiegającą się o wizę należy skierować do konsulatu właściwego państwa członkowskiego, aby uniknąć zjawiska „visa shopping” między różnymi konsulatami.
7. Na podstawie art. 6 kodeksu wizowego wnioski powinny być rozpatrywane wyłącznie przez konsulat właściwego państwa członkowskiego, w którego obszarze właściwości legalnie mieszka osoba ubiegająca się o wizę. Z tego względu państwa członkowskie nie powinny rutynowo przyjmować wniosków wizowych od obywateli Federacji Rosyjskiej przebywających w państwie trzecim, takim jak Serbia, Turcja czy Zjednoczone Emiraty Arabskie, na pobyt krótkoterminowy lub w celu tranzytu. Takie osoby należy kierować do konsulatu właściwego dla ich miejsca zamieszkania, zwykle w Federacji Rosyjskiej. Wyjątki są możliwe na podstawie art. 6 ust. 2 kodeksu wizowego oraz wytycznych zawartych w podręczniku wizowym I, część II, sekcja 1.8, w szczególności w trudnych sytuacjach i ze względów humanitarnych (np. w przypadku wizyt rodzinnych z powodu nagłej poważnej choroby krewnego przebywającego w UE, dysydentów, obrońców praw człowieka).

b) Proceduralne aspekty składania wniosków wizowych w Rosji w obecnej sytuacji

8. W następstwie wydalenia wielu pracowników konsularnych i dyplomatycznych państw członkowskich przez władze rosyjskie państwa członkowskie stają w obliczu istotnego ograniczenia zdolności do rozpatrywania wniosków o wizy krótkoterminowe składanych przez obywateli rosyjskich. Ponadto ogólny kontekst wojny agresywnej Rosji (wzmoczone działania wojskowe Rosji, propaganda, zwiększone ryzyko dla bezpieczeństwa i porządku publicznego państw członkowskich) stwarza potrzebę zapewnienia większej kontroli w odniesieniu do obywateli rosyjskich lub niektórych kategorii obywateli rosyjskich. Taka sytuacja może powodować konieczność dostosowania procedur przez państwa członkowskie, bez uszczerbku dla zapewnienia właściwej oceny każdego indywidualnego wniosku. Można to osiągnąć w następujący sposób:

a. Ustalanie priorytetów przy wyznaczaniu spotkań w celu składania wniosków

³ Załącznik do decyzji wykonawczej Komisji C(2020) 395 z dnia 28.01.2020 zmieniającej decyzję Komisji C(2010) 1620 final w sprawie zastąpienia podręcznika do rozpatrywania wniosków wizowych i zmieniania wydanych wiz (podręcznik wizowy I).

9. Art. 9 ust. 2 kodeksu wizowego przewiduje, że państwa członkowskie mogą wymagać od osób ubiegających się o wizę umówienia się na spotkanie. Takie spotkanie odbywa się z reguły przed upływem dwóch tygodni od daty, w której zażądano spotkania. Obecnie państwom członkowskim może być bardzo trudno dotrzymać tego terminu ze względu na braki personelu w większości konsulatów państw członkowskich.
10. Komisja uważa zatem, że przy wyznaczaniu spotkań państwa członkowskie powinny mniej priorytetowo traktować osoby ubiegające się o wizę, które nie mają ważnego powodu do podróży.

b. Ramy czasowe, w jakich musi zostać podjęta decyzja w sprawie wniosku wizowego

11. Zważywszy na bieżącą sytuację, konieczna jest dokładna kontrola wszystkich wniosków wizowych składanych przez obywateli rosyjskich. Komisja uważa, że państwa członkowskie powinny w stosownych przypadkach w pełni korzystać z możliwości przedłużenia do 45 dni terminu na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego, zgodnie z art. 23 ust. 2 kodeksu wizowego.
12. Komisja podkreśla też, że przedłużenie ram czasowych na podjęcie decyzji w sprawie wniosków wizowych niektórych kategorii osób ubiegających się o wizę, tj. osób, które nie mają ważnego powodu do podróży, zwłaszcza osób ubiegających się o wizę w celach turystycznych lub osób, których podróż nie jest pilna, powinno też umożliwić podjęcie w krótszym czasie decyzji w sprawie osób, które starają się o podróż w istotnym celu lub które mogą powołać się na uzasadniony przypadek mający pilny charakter, jak przewiduje art. 23 ust. 2a kodeksu wizowego, m.in. ze względów humanitarnych.

c. Wymaganie dodatkowych dokumentów uzupełniających lub ograniczenie rodzajów dokumentów, które są akceptowalne jako dokumenty uzupełniające do celów wniosku wizowego

13. Niezależnie od zharmonizowanego wykazu dokumentów uzupełniających, które muszą być przedstawione przez osoby ubiegające się o wizę w Rosji, (decyzja wykonawcza Komisji z 6.06.2016, [C(2016)3347 final]) i w oczekiwaniu na jego ewentualną zmianę, w obecnej sytuacji uzasadnione byłoby, aby konsulaty państw członkowskich wymagały przedstawienia dodatkowych dokumentów podczas rozpatrywania wniosków wizowych niektórych kategorii obywateli rosyjskich w celu zapewnienia wysokiego poziomu kontroli, zwłaszcza w odniesieniu do możliwych zagrożeń dla porządku publicznego i stosunków międzynarodowych.
14. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do autentyczności dokumentów uzupełniających przedstawionych przez osobę ubiegającą się o wizę, prawdziwości ich treści lub wiarygodności oświadczeń złożonych przez osobę ubiegającą się o wizę, w szczególności dotyczących celu podróży, taki wniosek należy odrzucić zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. b) kodeksu wizowego oraz zarejestrować w Wizowym Systemie Informacyjnym (VIS) zgodnie z art. 12 rozporządzenia w sprawie VIS⁴, zapewniając, aby trwały zapis tej odmowy był widoczny dla wszystkich konsulatów, zgodnie ze standardową praktyką stosowaną we wszystkich przypadkach odmowy wydania wizy.

⁴Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1133 z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 603/2013, (UE) 2016/794, (UE) 2018/1862, (UE) 2019/816 i (UE) 2019/818 w odniesieniu do ustanowienia warunków dostępu do innych systemów informacyjnych UE do celów Wizowego Systemu Informacyjnego (Dz.U. L 248 z 13.7.2021, s. 1).

15. Ponadto, jeżeli wniosek zostaje odrzucony na podstawie art. 32 ust. 1 lit. b) kodeksu wizowego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do celu podróży oraz co do dokumentów uzupełniających lub oświadczeń złożonych przez osobę ubiegającą się o wizę (np. osoba twierdzi, że jest studentem lub że wyjeżdża na pogrzeb, podczas gdy w rzeczywistości cel podróży jest turystyczny) i jeżeli umożliwiają to przepisy państwa członkowskiego, Komisja zaleca w takim przypadku wydanie zakazu wjazdu i dokonanie wpisu w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS), zgodnie z art. 24 rozporządzenia (WE) nr 1987/2006⁵, do celów odmowy wjazdu i pobytu.

d. Uprzednie zasięgnięcie opinii na podstawie art. 22 kodeksu wizowego

16. Z uwagi na zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego lub stosunków międzynarodowych państwa członkowskie mogą wymagać, by zasięgnięto ich opinii przy wydawaniu wiz obywatelom rosyjskim lub niektórym kategoriom obywateli rosyjskich, i mogą w indywidualnych przypadkach sprzeciwić się wydaniu wizy ważnej w całej strefie Schengen. W takim przypadku, zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. a) pkt (ii) kodeksu wizowego, jeżeli państwo członkowskie, w którym złożono wniosek wizowy, zdecyduje jednak o wydaniu wizy, musi to być wiza o ograniczonej ważności terytorialnej (ważna na terytorium państwa członkowskiego wydającego wizę lub wyjątkowo na terytorium kilku państw członkowskich pod warunkiem ich zgody).
17. Państwo członkowskie, które wprowadziło wymóg uprzedniego zasięgnięcia opinii, musi odpowiednio powiadomić o tym Komisję, zgodnie z art. 22 ust. 3 kodeksu wizowego.

c) Ocena wniosków wizowych składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej lub w Rosji

Należy przypomnieć, że następujące elementy są już zawarte w wytycznych C(2022)3084 przyjętych 5 maja 2022 r.:

18. W świetle obecnej sytuacji gospodarczej i politycznej w Rosji państwa członkowskie powinny szczególną uwagę poświęcić ocenie, czy dana osoba ubiegająca się o wizę nie stanowi zagrożenia dla bezpieczeństwa państw członkowskich, oraz ustalić, czy spełnione są warunki wjazdu, zgodnie z art. 21 kodeksu wizowego i wytycznymi zawartymi w podręczniku wizowym I, część II, rozdział 6. W szczególności należy wziąć pod uwagę następujące elementy:
- i. **Podróżne ubezpieczenie medyczne:** Konsulat jest odpowiedzialny za stwierdzenie, czy ubezpieczenie przedstawione przez osobę ubiegającą się o wizę jest odpowiednie, zgodnie z art. 15 kodeksu wizowego. Zwraca się uwagę na przepisy art. 15 ust. 5, które zobowiązują konsulatory do ustalenia, czy w danym państwie członkowskim można dochodzić roszczeń wobec danego towarzystwa ubezpieczeniowego. W przypadku polis wydawanych przez rosyjskich ubezpieczycieli takie ubezpieczenie mogłoby zostać uznane za nieodpowiednie z powodu obowiązujących obecnie unijnych środków ograniczających. W takich przypadkach państwa członkowskie mogą wymagać od osób ubiegających się o wizę

⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (Dz.U. L 381 z 28.12.2006, s. 4).

przedstawienia podróznego ubezpieczenia medycznego wydanego przez ubezpieczyciela spoza Federacji Rosyjskiej.

- ii. **Ustalenie, czy osoba ubiegająca się o wizę spełnia warunki wjazdu i czy można się spodziewać, że będzie je spełniać przez cały przewidywany okres ważności wizy:** niestabilność gospodarcza, środki ograniczające oraz sytuacja polityczna w Rosji mogą zwiększać prawdopodobieństwo, że osoby ubiegające się o wizę przestaną z czasem spełniać warunki wjazdu. W takich przypadkach należy rozważyć wydanie wizy o krótszym terminie ważności lub wizy jednokrotnego wjazdu zamiast wizy wielokrotnego wjazdu. Zwraca się uwagę na art. 24 ust. 2a kodeksu wizowego, w którym przewidziano możliwość skrócenia okresu ważności wydanej wizy w indywidualnych przypadkach, gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do tego, czy warunki wjazdu będą spełniane przez cały okres. Ze względu na pogarszającą się sytuację państwa członkowskie powinny się powstrzymać od wydawania wiz wielokrotnego wjazdu o długim okresie ważności, ponieważ nie ma pewności, że obywatele Rosji będą nadal spełniać warunki wjazdu, zwłaszcza w przypadkach, w których zadeklarowano turystyczny cel podróży.
- iii. **Ocena, czy osoba ubiegająca się o wizę zamierza opuścić terytorium państw członkowskich przed wygaśnięciem wizy, o którą występuje, jak przewiduje art. 21 ust. 1 kodeksu wizowego, bez uszczerbku dla możliwości wydania wizy o ograniczonej ważności terytorialnej ze względów humanitarnych:** obecna sytuacja w Rosji może zwiększać prawdopodobieństwo, że osoby ubiegające się o wizę zamierzają przekroczyć dozwolony okres pobytu w UE. W przypadkach wątpliwości co do zamiaru opuszczenia terytorium państw członkowskich należy odmówić wydania wizy, chyba że państwo członkowskie uzna wydanie wizy za konieczne (np. ze względów humanitarnych, na potrzeby dysydentów, dziennikarzy, obrońców praw człowieka lub innych wrażliwych kategorii osób). W takim przypadku należy wydać wizę o ograniczonej ważności terytorialnej zgodnie z art. 25 kodeksu wizowego.
- iv. **Ocena, czy osoba ubiegająca się o wizę posiada wystarczające środki utrzymania:** należy się spodziewać, że osoby zamieszkałe w Rosji nie są już w stanie korzystać z międzynarodowych kart kredytowych lub płatniczych podczas podróży do UE. Budzi to wątpliwości co do ich możliwości posiadania wystarczających środków utrzymania, tym bardziej, jeśli ich aktywa znajdują się na kontach w bankach lub innych podmiotach objętych unijnymi środkami ograniczającymi.
- v. **Podczas oceny wniosku wizowego konsulaty powinny brać pod uwagę, czy osoby ubiegające się o wizę są powiązane z osobami lub podmiotami podlegającymi unijnym środkom ograniczającym w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi.** Jeśli istnieją takie powiązania, należy ocenić, czy nie powinno się odmówić wydania wizy na podstawie art. 32 ust. 1 lit. a) pkt (vi) kodeksu wizowego. W przypadku wątpliwości mapa unijnych sankcji⁶ to narzędzie, które może dostarczyć wskazówek dotyczących pełnego wykazu osób i podmiotów podlegających środkom ograniczającym UE.

Biorąc pod uwagę wymagającą pod względem bezpieczeństwa sytuację w Rosji, przy rozpatrywaniu wniosków złożonych przez obywateli tego kraju konsulaty państw członkowskich powinny uwzględniać, oprócz wymienionych wyżej elementów, następujące kwestie:

⁶ <https://www.sanctionsmap.eu; https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=pl>

19. **Ważne jest, aby konsulatory gruntownie sprawdzały, czy osoby ubiegające się o wizę mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego lub stosunków międzynarodowych któregośkolwiek z państw członkowskich.** W takim przypadku należy odmówić wydania wizy. Należy sprawdzić w SIS, czy w odniesieniu do osoby ubiegającej się o wizę nie dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu. W miarę możliwości oraz w przypadku wątpliwości konsulatom zaleca się szczególną czujność, na przykład przez sprawdzanie oprócz SIS także baz danych krajowych i Interpolu, zgodnie z prawodawstwem krajowym danego państwa członkowskiego. Konsulatory powinny ponadto pamiętać, że kilka państw członkowskich wymaga zasięgnięcia opinii ich organów centralnych przy rozpatrywaniu wszystkich wniosków składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej, zgodnie z art. 22 kodeksu wizowego.
20. Podczas rozpatrywania wniosków o wizy Schengen konsulatory powinny zwrócić **szczególną uwagę na niektóre kategorie obywateli rosyjskich ubiegających się o wizę**, wskazane w pkt 18 ppkt (v) i w pkt 21, w przypadku których prawdopodobieństwo potencjalnego ryzyka uznaje się za wysokie, i podejmować decyzje w oparciu o indywidualną ocenę.
21. Państwa członkowskie mogłyby w szczególności uwzględnić, że w przypadku niektórych kategorii obywateli rosyjskich ubiegających się o wizę istnieje duże prawdopodobieństwo **potencjalnego zagrożenia, jakie mogą oni stanowić dla stosunków międzynarodowych któregośkolwiek z państw członkowskich.** Państwa członkowskie powinny sprawdzić, czy ubiegający się o wizę obywatele Rosji, deklarujący podróż w celach turystycznych, mogą być związani z reżimem lub w inny sposób go wspierać, a tym samym – czy w ich przypadku istnieje zwiększone ryzyko szerzenia prowokacyjnej propagandy lub lobbingu w interesie rządu rosyjskiego.
22. Państwa członkowskie mogłyby przyjąć podejście rozszerzające do określania czynników, które mogą prowadzić do uznania danej osoby za **potencjalne zagrożenie**: w praktyce mogłoby to oznaczać, że na podstawie analizy indywidualnej sytuacji przeprowadzonej w obecnym kontekście geopolitycznym potencjalne zagrożenie mogłoby skutkować odmową wydania wizy.
23. Jeśli chodzi o **obywateli Rosji podróżujących w celach turystycznych**, zasadne jest przyjęcie bardzo rygorystycznego podejścia, ponieważ trudniej jest ocenić takie uzasadnienie podróży w porównaniu z innymi uzasadnieniami (podróż służbowa, wizyta rodzinna lub wizyta lekarska). Ponadto dana osoba może nie mieć żadnych powiązań z osobą przebywającą na terytorium państw członkowskich (inaczej niż w przypadku np. wizyt rodzinnych, podróży służbowych lub wizyt lekarskich).
24. Zachęca się państwa członkowskie do **intensyfikacji wymiany informacji** w kontekście lokalnej współpracy schengenńskiej, aby zapewnić, w miarę możliwości i zgodnie z art. 48 ust. 1 kodeksu wizowego, zharmonizowane podejście do rozpatrywania wniosków wizowych składanych w Rosji.
25. Należy przypomnieć, że kodeks wizowy zawiera przepisy wprowadzające odstępstwa umożliwiające wydanie **wizy z przyczyn humanitarnych, z uwagi na interes państwowy lub zobowiązania międzynarodowe.** Można odstąpić od pobrania opłaty wizowej lub obniżyć jej wysokość, zgodnie z art. 16 ust. 6 kodeksu wizowego, jeżeli służy to interesom kulturalnym lub sportowym, interesom w dziedzinie polityki zagranicznej, polityki rozwojowej lub w innych dziedzinach ważnych z punktu widzenia interesu publicznego lub z uwagi na zobowiązania międzynarodowe. Przepisy takie można by wykorzystywać do **ułatwienia podróży dziennikarzom, dysydentom, uczniom, studentom i naukowcom**, ponieważ te kategorie podróżnych będą teraz musiały uiścić opłatę wizową w wysokości 80 EUR zamiast 35 EUR – chyba że opłata ta zostanie zniesiona lub obniżona zgodnie z art. 16 ust. 2, 4 lub 5 kodeksu

wizowego. Art. 19 ust. 4 kodeksu wizowego zezwala na uznanie za dopuszczalne wniosków, które nie spełniają wymogów, a jego art. 25 ust. 1 umożliwia wydanie wizy o ograniczonej ważności terytorialnej pomimo niespełnienia warunków wjazdu. Ma to na przykład znaczenie w przypadku wniosków wizowych składanych przez **dysydentów, niezależnych dziennikarzy, obrońców praw człowieka i przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego**, które to organizacje nie są kontrolowane przez rząd Federacji Rosyjskiej, **oraz bliskich członków ich rodziny**.

26. Nadal mają zastosowanie przepisy określone w dyrektywie 2004/38/WE⁷ w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich⁸.

d) Ponowna ocena ważnych wiz posiadanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej

27. Przyjęto środki ograniczające⁹ dotyczące zakazu wjazdu na terytorium państw członkowskich lub tranzytu przez nie przez obywateli Federacji Rosyjskiej. W tym kontekście SIS zawiera wpisy dotyczące takich obywateli objętych unijnymi środkami ograniczającymi, którym zakazuje się wjazdu lub pobytu na terytorium strefy Schengen. Zgodnie z art. 34 ust. 2 i art. 21 ust. 3 lit. c) kodeksu wizowego państwa członkowskie powinny **cofnąć wizy**, które wydano takim obywatelom przed wejściem w życie zakazu podróżowania i które są nadal ważne, ponieważ warunki uprawniające do ich otrzymania nie są już spełniane. Informacje o cofniętych wizach należy wprowadzać do VIS zgodnie z art. 13 rozporządzenia w sprawie VIS. Posiadacza wizy należy powiadomić o cofnięciu wizy zgodnie z art. 34 ust. 6 kodeksu wizowego.
28. Państwa członkowskie powinny również przyjąć rygorystyczne podejście w odniesieniu do ponownej oceny wiz już wydanych obywatelom Federacji Rosyjskiej, na podobnych zasadach jak w przypadku rozpatrywania nowych wniosków wizowych składanych przez obywateli tego kraju: większa kontrola w odniesieniu do obywateli rosyjskich, oparta na **ponownej analizie indywidualnej sytuacji w obecnym kontekście geopolitycznym, mogłaby skutkować uznaniem danej osoby za potencjalne zagrożenie**. Jeżeli okaże się, że warunki wydania wizy nie są już dłużej spełniane, państwa członkowskie powinny cofnąć nadal ważne wizy, które zostały wydane takim obywatelom, zgodnie z art. 34 ust. 2 i art. 21 ust. 1 kodeksu wizowego. Informacje o cofniętych wizach należy wprowadzać do wizowego systemu informacyjnego (VIS) zgodnie z art. 13 rozporządzenia w sprawie VIS. Posiadacza wizy należy powiadomić o cofnięciu wizy zgodnie z art. 34 ust. 6 kodeksu wizowego. Wizę cofa zasadniczo właściwy organ państwa członkowskiego, które ją wydało. Wizę może cofnąć właściwy organ innego państwa członkowskiego; o cofnięciu tym jest informowany organ państwa członkowskiego, które wydało wizę. Na przykład wizę należy cofnąć na granicy, jeśli od czasu jej wydania

⁷ Dyrektywa 2004/38/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77).

⁸ W szczególności odmowę wydania wizy osobie będącej beneficjentem swobodnego przepływu uznaje się za ograniczenie swobodnego przepływu. Należy więc zapewnić zgodność z wymogami dyrektywy 2004/38/WE rozdział VI, w szczególności z zabezpieczeniami proceduralnymi określonymi w tym rozdziale.

⁹ Zob. w szczególności: Decyzja Rady 2014/145/WPZiB z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz.U. L 78 z 17.3.2014, s. 16) i rozporządzenie Rady (UE) nr 269/2014 z 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 78 z 17.3.2014, s. 6).

dokonano wpisu do SIS w odniesieniu do jej posiadacza. Osoby, którym cofnięto wizę, mają prawo do odwołania się od takiej decyzji.

29. Należy ponadto przypomnieć, że zgodnie z art. 30 kodeksu wizowego **samo posiadanie wizy nie uprawnia automatycznie do wjazdu do strefy Schengen**. W związku z tym okazanie przez obywatela Federacji Rosyjskiej już wydanej ważnej wizy nie ma wpływu na spoczywający na państwach członkowskich obowiązek przeprowadzenia kompleksowej kontroli granicznej w celu sprawdzenia, czy spełnione są warunki wjazdu określone w art. 6 kodeksu granicznego Schengen, oraz w celu zagwarantowania odmowy wjazdu w przypadku, gdy warunki te nie są spełnione.

e) Obowiązujące umowy dwustronne z Federacją Rosyjską o zniesieniu obowiązku wizowego

30. W rozporządzeniu wizowym¹⁰ ustanowiono wspólny wykaz państw trzecich, których obywatele muszą posiadać wizę podczas przekraczania granic zewnętrznych UE, oraz wykaz państw, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu. Wykazy te znajdują się w załącznikach do rozporządzenia wizowego.
31. Art. 6 ust. 1 lit. a) rozporządzenia wizowego stanowi ponadto, że „[p]aństwo członkowskie może przewidzieć wyjątki od obowiązku wizowego [...] wobec: a) posiadaczy paszportów dyplomatycznych, paszportów służbowych/urzędowych lub paszportów specjalnych”. Zgodnie z art. 12 państwa członkowskie muszą powiadamiać o środkach, jakie podejmują na podstawie art. 6 rozporządzenia wizowego, a Komisja publikuje te środki w celach informacyjnych.
32. Aby decyzja Rady w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy była skuteczna, wymagane jest, aby państwa członkowskie zawiesiły stosowanie dwustronnych umów o zniesieniu obowiązku wizowego z Federacją Rosyjską, które przewidują ruch bezwizowy dla posiadaczy paszportów służbowych i specjalnych Federacji Rosyjskiej, oraz aby informowały Komisję o przypadkach zawieszenia takich umów.
33. Państwa członkowskie powinny zapewniać stosowanie i skuteczność unijnych środków ograniczających nawet wtedy, gdy obowiązują dwustronne umowy o zniesieniu wiz z Federacją Rosyjską.

f) Wdrożenie wytycznych i informacje dla ogółu społeczeństwa

34. Niniejsze wytyczne operacyjne mają pomóc państwom członkowskim w rozpatrywaniu wszystkich wniosków składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej, niezależnie od ich miejsca zamieszkania.
35. Do organów centralnych państw członkowskich należy podzielenie się tymi wytycznymi ze wszystkimi przedstawicielstwami konsularnymi na całym świecie.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1806 z dnia 14 listopada 2018 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 39).

36. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za informowanie ogółu społeczeństwa o całkowitym zawieszeniu Umowy (art. 47 ust. 1 kodeksu wizowego).

g) Działania następce w ramach lokalnej współpracy schengenskiej

37. Zgodnie z art. 48 ust. 1 kodeksu wizowego delegatura UE w ramach lokalnej współpracy schengenskiej będzie koordynować i organizować regularną wymianę informacji na temat wdrażania niniejszych wytycznych i monitorować prawidłowe stosowanie zmian wynikających z całkowitego zawieszenia Umowy. Sprawozdania ze spotkań poświęconych wdrażaniu niniejszych wytycznych należy udostępniać centralnym organom wizowym państw członkowskich, zgodnie z art. 48 ust. 5 kodeksu wizowego, oraz Komisji.

